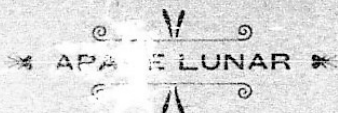

OVIDIU

— Revistă Literară Științifică Dobrogeană —

Director, PETRU VULCAN

Redacția și Administr. Str. DECEBAL, 5

ABONAMENTUL:

Pe un an în țară Lei 6 Pe un an în străinătate . . . Lei 10
 „ 1/2 „ „ 3 „ 1/2 „ „ 5

NUMERUL 50 BANI

SUMARUL:

Generalul de brigadă Ioan Vasiliu Năsturel (Biografie)	<i>Revista „Ovidiu“</i>
Somnul Leului (poesie)	<i>Florian I. Beescu</i>
Cum am cunoscut eu Constanța	<i>I. Duscian</i>
Pescăria (poesie)	<i>Nuși Tulliu</i>
Panglicari, speculatori și martiri	<i>Florian I. Beescu</i>
Din vremuri (poesie)	<i>G. Tutoveanu</i>
Lebăda (poesie)	<i>Const. G. Brădeșanu</i>
Bogdășii țărănești, Muscalu în iad, Cumințenia sărbului	<i>Șt. St. Tuțescu</i>
Acorduri stinse (poesie)	<i>N. Pecetescu</i>
Din literatura clasică	<i>Leșanu</i>
Cronica științifică, Studiul înzăpezirii de cale ferată, Un nou sistem de parapezi preconizat de inginerul	<i>Potârcă Opran</i>
Din misterele redacției	<i>George Scipione</i>
Știri literare	<i>Redacția</i>

CONSTANȚA

Tipografia **AURORA**, Frații Grigoriu

1903.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

Director-fondator, PETRU VULCAN

GENERALUL DE BRIGADA IOAN VASILIU NASTUREL

Ne era de mult aminte să ilustrăm pe «Ovidiu» cu una din figurile cele mai de seamă din Dobrogea, care ne onorează patria și neamul, dar așteptam un moment solemn, o zi de avânt pe care o sărbătorim în inimă și ne dă prilejul să ne-o aducem aminte în toată viața.

Pentru noi aceștia, cari am dat viață revistei «Ovidiu» în începutul celui de al treilea an al aparițiunii sale e un moment însemnat și ne-am zis, prin ce ne-am distinge mai bine în această împrejurare de cât punând sub ochii fiilor patriei portretul și biografia înțeleptului și distinsului general de brigadă Ioan Vasiliu Năsturel, de ale cărui fapte se vor inspira, pentru atingerea idealului nostru toți acei ce grăesc și simt românește.

Cu sufletul cuprinși de un sfânt extraz, așternem rindurile de față, privitoare la Generalul Năsturel, și în dorința noastră de a armoniza adevărul cu iubirea ce ne o inspiră acest distins bărbat, am vrea să împrumutăm chitara lui Orfeu, ori lira lui Ovidiu, să cântăm un imn de fericire, să-l simțăm și marea, și pe undele-

crețe ajutată de zefiri să-i ducă ariile departe... mult departe... să-l audă și alții, și să simtă cât de bine ne găsim noi în Dobrogea noastră, când avem fruntași, cari ne amintesc pe Scipionii

Antichității leagă-nului nostru.

Cât de mândrii trebuie să se simtă bătrînii dobrogeni de baștină, văzând armata noastră în plină înflorire sub glorioasă și înțeleaptă Domnie a M. Sale Regelui Carol I, secondat de generali ca figura senină a bărbatului cu care ilustrăm acest număr din «Ovidiu».

Generalul de Brigadă IOAN VASILIU NĂSTUREL

S'a născut în anul 1845 Noembrie 15. Intrat în școala militară în anul 1861 unde în timp de 4 ani până la eșirea din școală a fost șeful promoției.

La 1866 Mai 12, sub-locotenent în artilerie. Locotenent la 1868 și căpitan la 1873, tot în arma artileriei. Numit comandant al companiei de pontonieri, la 1876 Ianuarie 1, este trecut cu compania sa în arma geniuului. Major la 1879 Aprilie 8, Locotenent-Colonel la 1884, Colonel la 1889 și General de brigadă la 1896 Mai 10.

În timpul războiului, Căpitanul Ion Vasiliu Năsturel, comanda compania de pontonieri cu care a construit două poduri peste Dunărea. Cel d'întăiu la Corabia, în lungime de 1038 m. Dunărea fiind împărțită în două brațe printr'o insulă și al doilea pod la Nicopoli, către finele lunii August 1877, de o lungime de 830 m. Afară de aceste două poduri, a mai construit în timpul campaniei, podul de peste Jiu, podul de peste Olt mai sus de Islaz în dreptul orașului T-Măgurele și alte poduri în Bulgaria, peste râurile: Osmolu și Isker. După război în gradul de Major, a fost director de studii la școala de oficeri, de la 1881 până la 1884, suplinind în același timp pe Generalul Slăniceanu, în catedra sa la cursul de artă militară.

În gradul de Locot-Colonel după ce a făcut serviciu în regimentele 1 și al 4-lea de linie de la 1884 până la 1888, a fost numit director al serviciului infanteriei, din Ministerul de război, și a îndeplinit această funcție până la 1889 când i s'a încredințat formarea și comanda regimentului No. 28 Radu Negru. Înaintea la gradul de Colonel a fost mutat comandant al regimentului Gorj No. 18 unde a stat până la 1891 când a fost trecut la regimentul Radu Negru No. 28 pe care l'a comandat până la înaintarea la gradul de General de Brigadă. Fiind numit Comandant al Brigăzii 8 de infanterie pe care o comandă până la 1 Aprilie 1898, fu mutat în aceeași calitate la brigada 7 de infanterie.

La 1 Aprilie 1900 fu numit Comandant al Diviziei 1 de infanterie, iar la 8 Aprilie 1900 i se încredință Comanda Diviziei Active Dobrogea.

Scriitor militar distins Generalul Năsturel a fost toată viața unul dintre cei mai muncitori ofițeri și a publicat mai multe lucrări de valoare. Acest ofițer General a ajuns în capul carierei numai prin muncă neîntreruptă și un mare devotament pentru interesele generale ale armatei.

Este dotat cu o puternică vigoare fizică și morală ce-i legitimează atât comandamentul cât și autoritatea. Este stăpân pe dânsul în toate circumstanțele și își predomina cu ușurință subalternii. Fiind călăuzit de spiritul de dreptate știe să se pună la adăpostul nepărtini-

rilor, iar prin prudență și tactul de a trata pe fiecare după merit, cucerește respectul și simpatiile tuturor.

Cu ocazia manevrelor ce a dirijat în Dobrogea, a dovedit multă prevedere, abnegație de sine, rezistență, punctualitate și dragoste de serviciu.

Prin cuvântările rostite de când se găsește în capul acestui comandament a căutat să reamintească și să pună în evidență faptele mari și glorioase ale trecutului, învățând pe toți să aprecieze la justa lor valoare și îndemnând să muncească zi și noapte spre a fi demni de predecesorii noștri.

În permanență membru în comisii însărcinate cu diferite chestiuni militare, Generalul Năsturel s'a achitat tot-d'auna cu mari laude. Ca colonel a fost un admirabil comandant de regiment.

Bine instruit, integru, comandant și fratele cel mai bun al ofițerului ca și al soldatului, d. General Năsturel a contribuit mult la ridicarea prestigiului armei sale.

Încă ca Colonel în diferite manevre a dovedit că posedă cunoștințe prea bune pentru conducerea celor trei arme.

Devenit General, în doi ani pe rând a comandat manevre de brigadă și de divizie, în modul cel mai distins.

D-nul General Năsturel este unul din tinerii generali indicați în armată pentru cele mai înalte comandamente.

Medalii și decorații: Crucea trecerii Dunării, Apărătorii independenței, Medalia comemorativă rusă, Sennul onorific de 25 ani, Virtutea militară, Medalia Bene-Merenti cl. I, Palmii Academiei franceze, Steaua României cavalier și ofițer, Coroana României comandor, Sf. Ana rusă cu spade și rosetă, Mare Cruce a ordinului Franz Ioseph, Sf. Alexandru Bulgar, Takova, Sf. Stanislas.

Revista Ovidiu

SOMNUL LEULUI

«Poetul și academicianului D. Olănescu-Arcanio»

Tu te miri că-î încă noapte pe 'ntristatul cer al țării.
Și te plângi că vremea trece și sub jugul intristării
Ochi și se vor închide pe vecie de durere
Că n'au fost ușiți să vadă albii zori de re'nviere!
Plângi făptură ideală dar visează până mori!
Eu te simt, tu ești o floare dintr'acele rare flori

Plăsmuite din visare din speranțe și iubire,
Ce se sting sub adierea unui vânt de nesimțire.

Da, e noapte! Peste toate par'c'ar fi căzut zăpadă,
Trisți privește stejarii falnic și se elatină să cadă,
Și'n grădina frământată cu dureri și nobil sînge,
Floarea dorului, stingheră, întristată astă-zî plînge.

În această amoțire 'n care tu de dor tresări,
Burueni otrăvitoare vor să treacă drept stejari,
Și se 'ntind și cresc la număr, erl' o sută, azi o mie,
Cum cresc plante veninoase într'o țarină pustie.

Da, e năpste 'ntunecată, năpste rece și grozavă!
Răpitoare 'n chip de omeni, înrăită de otravă,
Vin în stoluri de pe aiurea ori răsar ca din pămînt,
Și minjind în vorbe gôle idealul nostru sfînt.

Indulcind cu meștejurguri a lor glasuri fiorose,
Necinstesc străbuna fală, pinza vremii ne-o descose,
Ne scot zeii din morminte să-i omore înc'odată, —
Iar cînd visul procopselei îi momeste și-i îmbată,
Într'o clipă tot trecutul se preface 'n scump tezaur
De pe urma căror «cioclii» grămădesc puteri și aur.

Către dinșii lumea orbă se prosternă și se 'nchină,
Ieî, colo, prin cîța nopții ei oprind câte-o lumină
Ca să 'nșele ochii jalnic ai mulțimei doritoare
De-ale țilei raze albe și de focul de la sôre.

Nu-î văpaia de lumină care mîngie natura,
Nu e dorul de viață, nici speranța nici căldura
Ce-o revarsă peste inemî înfocatul țilei astru
Din cerșea înaltare a vîzduluihî allastru!

Sunt luminî ce ard sinistre pe o țară de morminte
'N care zac de atita vreme multe idealuri sfînte,
Sunt boscarî de-acei ce 'n bilciuri înghit jar și
scot panglicii,

Și poporul țipă, plînge, geme în jur de sărăcie,
Plugul piere de rugină, plînge țarina pustie,
Peste mințile alese bate vînt de nebunie!
Nici avîntul nici iubirea precum știm c'a fost odată!
Clocotește ađi norodul, ca o mare spumegată,
În cerul nesfîrșită și'n desfrîu de nervi tociți.
Unde's castele feciôre și poezi mult iubiți?
Trisți, în sdrențe, visătorii tac de groză ori se sting,
Tot mai deșî, pe inimi sterpe, fulgii amoțirii ning,
Și geros, stăpîn pe tôte, dintr'o parte 'n alta a țării,
Sbôra 'n góna-î viforôsă viforul degenerărei.

Nu mai plînge suflet gingaș precum nu mai plîng
nici eî;
Așa năpste durerôsă n'o s'o rabde Dumnezeu!

Nu se stinge așa poporul ce-a 'nfrunat furtunî
barbare,
Și nici valul nu s'abate de plîpînde stăvilare!

Și e val în sinu-acestuî încercat și scump popor,
Val ce curge ca un fluviu și se sbuciumă de dor,
Înspre zarea ideală, spre lumina dimineții,
Intonînd în șopte calde sfîntul cîntec al vieții.

Obosit de lupte crunte, **Leul** dörme 'n somnu-î greü,
Dar la glasul re'nvierii se deșteptă mîndrul **Leu**:
Uite, pleópele-î deschide, din adînc acum respiră,
Ochii lui senini și nobili cată 'n juru-î și se miră...
Iată'l, iată'l, se ridică!.. De s'o scutura odată
Se va spulbera ca pléva tóta dróia 'nveninoată,
Toți pigmeii care'n cômă-î 'și-au făcut culeuș mișel,
Și să'și faca cruae răii de-o răcni cum șue ei!

N'auzi tu prin aer șopte legănate de zefirî
Glasul unei fericite și frumoșe povestiri?
Pinza nopții se rărește și... opațiile pier
Sub lumina de luceferi ce s'apînd acum pe cer,
N'auzi tu cum se sfărîmă ca de viforul furtunî
Statuele ridicate în biserica minciunii?
Fășii zeî se 'nfioréză și se sting pe nesimțite,
Plugul desrădăcinéză buruenile otrăvite
Și pe lan cresc florî, iar pasări intonéză un cînt
sublim.

Aide să uităm trecutul, să sperăm și să iubim
Vröu să cînt un himn vieții! Tu iubite — acordul
ține-mi
Lucrători în cîmpul cinstei se ivesc și peste inemî
Bate azi un vînt mai dulce precum eri bātu furtuna,
Și pe clipă ce tot bate desmortește câte una.
Da se face ziuă, năpste s'a sfîrșit, sunat-a ora...
Ochii tuturor așteptă să răsară auroza!

Va veni! 'Mî-o spune dorul, 'mî-o spun tainicile
șopte,
Și va fi o đî frumoșă, lungă cât și négra năpste,
Năpste 'n care al nostru suflet s'a 'ndoit de viitor,
Uite **Leul** se deșteptă și privește zimbitor,
Cerul e senin, vîzdulul plin de faruce tresări,
Se 'ngină colo 'n zare dulci văpăi trandafirî...
Nu mai plînge, nu mai plînge' șterge-a lacrimilor
salbă:
Ochii noștri nu s'or stinge, pîn s'o face đina albă:
Nu mai plînge: 'y auroza, vin alătorea iubite
Să fim noi prevestitorii astor vremuri fericite!

Brăila.

Florian I. Beeseu,

CUM AM CUNOSCUȚ EU CONSTANȚA

(URMARE ȘI FINE)

Dar lucrurile în viață iașu turnura unui roman și din un nimic iese o aventură.

Dimineața am ajuns la București, după ce pe tot drumul îmi făcusem planul celor ce voi istorisi colegilor mei. Pe unde nu fusesem în cele 15 zile de drum! La Țarigrad, la Odesa, la Trebizunda, tot litoralul Mării Negre. Și câte nu am făcut! Am fost pescar la Odesa, matelot la Trebizunda, vinzător de portocale la Constantinopol. La Constanța am fost câte-va ore... În treacăt! da Constanța era aproape n'ar fi avut nici un efect. Cele-l'alte orașe erau dincolo de mare... departe, departe. Și psihologia spațiului deși o pricepeam nu voiam s'o pricep. Și prietenii mei care o pricepeau fără a o pricepe, cum vor deschide ei ochii și vor asculta când între ore său în dormitor le voi istorisi:

-- «Când am debarcat la Trebizunda saū:

-- «Când vaporul nostru se apropie de Bosfor», saū:

-- «Odată ajuns la Odesa...»

Ce succes!

Gândeam la succesul meu așteptând trenul pentru Craiova în gara Bucureștilor, când o mână mă apucă de umăr.

-- Uf, doamne. Eram prins! D. Georgescu! Da d. Georgescu companionul d-lui Nicolaescu, în persoană. O persoană mică dar mai imponentă ca a profesorului de istorie.

-- Ce cauți musiu pe aci?...

-- Domnule Georgescu... sunt...

-- Ești un pungaș, musiu, m'ăi spus că ești frate cu Antonescu de la Medgidia și Antonescu n'are nici-un frate...

-- Domnule sunt...

-- Ești un vagabond, musiu și am să

te dau pe mâna poliției. Ce cauți în București? De unde ai avut parale să vii? Ai furat de sigur!

-- Nu domnule...

-- Cine te crede, musiu... Antonescule!!!

-- Am primit, pe onoarea mea...

-- Onoarea d-tale musiu Antonescule!!

-- Am primit bani de la fratele meu...

-- De la gara Medgidia?...

-- Nu... nu de la fratele meu, al adevărat -- am primit trei-zeci de franci...

-- Unde e coupon de la mandat?

-- Am primit banii telegrafic. Telegrama a rămas acolo...

-- Umblii cu gogoși Antonescule. Jandarm!

M'am dus pe copecă! Fire-ai al dracului Barabuleo cu romanele și poveștile tale. În nici unul din romanele tale nu spune ce trebuia să fac în cazul de față. Și de aceia m'am adresat și eu mie... mie omului simplu și am început să plâng, să plâng, de urla sala gării. Un domn bine pus, cu joben s'a apropiat de mine și de d. Georgescu. D. Georgescu i'a spus istoria cu Antonescu; eu i'am spus adevărul... da întâia oară vorbeam adevărul de când fugisem de acasă. Am spus cum am luat trei sute de franci de la mama, cum am hoinărit prin Constanța... Domnul cu joben a suris. Cine știe 'și-a amintit și el de vremile când a fost ca mine. Și întorcându-se spre d-l Georgescu și ia spus blind:

-- Cercetează dacă într'adevăr îl chiamă cum spune și adresându-se mie:

-- N'ai pe nimeni aci în București cunoscut?

-- Am, domnule, pe d. Staecker.

-- Atunci, adresându-se din nou d-lui Georgescu: du-te la Staecker și vezi dacă garantează pentru băiat și nu face rău copilului dându-l pe mâna poliției. Ar avea atâtea de suferit!! Iar mie:

-- Și tu micuțule dacă scapi teafăr, să nu mai minți...

Domnule cu joben, unde vei fi, îți

mulțumesc și azi cum ți-am mulțumit și atunci.

D. Georgescu era necăjit. Perduse trenul omul. Venise în dimineața asta să plece spre Constanța, dar fie că l'a domolit d. cu joben fie că lacrimile mele l'a mișcat — faptul că m'a luat cu el într'o trăsură și aideți la soacra d-sale... care ședea de nu mă înșel într'o stradă vis-à-vis de pensionul d-lui Codrescu.

Am stat aci până după amiază. Am plâns un minut, apoi văzându-mă în perspectivă de a fi liberat, am început să mă gândesc la Craiova, la pension, la cele ce voi spune... Unde să plasez eu faptul ăsta real petrecut? Unde?

— Ah! la Constantinopole! Da voiam să fug și negustorul de portocale mă prinde. Poliție! Amenințare să fiu aruncat în Bosfor...

Eram aci când d. Georgescu m'a luat să mergem la d. Stadeker care va garanta în cazul dacă eu Antonescu, pentru d. Georgescu eram tot Antonescu musiu Antonescu chiar, aș fi furat ceva.

Ajungem la domnu Stadeker: strada Smârdan, nu știu cât.

Imi spun numele familiei.

— Nu cunosc numele ăsta...

— Domnule, fratele meu lucrează cu casa d-tale.

— Nu domnule... nu cunosc numele ăsta...

D. Georgescu a devenit roșu și încercându-se în seuze c'a deranjat pe d. Stadeker 'mi administră mie:

— Așa, musiu Antonescule 'ți baț joc de mine. Mă faci să circulez tot Bucureștiul pentru fantezia d-tale... Pușcaria are să te mănânce. Un ăla mic de o șchioapă și mincinos.

— Domnule. Stadeker implorai eu, sunt sigur că fratele meu lucrează cu casa d-voastră, iarna asta chiar a fost aci

— Posibil cu Stadeker din strada Carol... un reprezentant...

— Mai există un Stadeker!...

Slava Domnului că există încă un Stadeker afară de cel din Smârdan.

Am plecat cu d. Georgescu care era infuriat rău:

— Ascultă, musiu Antonescule... de m'oi face să alerg după toți Stadekerii din București... mai bine te las polițiu...

— Domnule, aide și la ăsta, eu cred să mai fie și altul. Te rog... nu mă da polițiu.

D. Stadeker din strada Carol m'a primit. Cunoștea pe fratele meu, nu mă cunoștea pe mine, garanta pentru onestitatea lui frate-meu nu pentru a mea.

Dar ce s'a gândit omul, mai ales după ce i'am istorisit toată viața lui frate-meu!

Am scăpat!

Când am eșit din strada Carol... imi părea că es din nou la libertate, la viață. Eram ca *abatele Faria* eșit din celula sa după douăzeci de ani de martiraj... său ca...

— Ascultă musiu Antonescule...

— Nu mă chiamă așa domnule Georgescule.

— Fie... Să nu mai faci prostii de astea căci nemerești peste un alt român și de, e greu să eși din încercături de acestea.

A doua seară eram în sala clasei a IV din pensionul Arnold. Pedagogul eșise și eu spuneam cu glas tare ca să mă audă și Pică amicul meu care era în banca din colț, cum eram la Constantinopol să nemerese poliția. Când Bobicescu care fugise și el din liceu și nemerise la Pitești abia spuse:

— Toema! cazul meu...

— Cazul tău de la cismărie, adaogă *Polizu* care gusta cu nesațiu povestea mea. Ai fugit și tu și ai nemerit la Pitești. Ce mai pricopceală!

După o jumătate de oră eram în cancelaria d-lui Arnold care imi administra o doză de morală:

După ce ai făcut atâtea neghiobii, ai făcut pe sărmana muma d-tale, s'alerge ca o desperată aci, în Craiova, să te caute, după ce ai alarmat tot pensionul, mai vii aci cu minciuni că ai fost mai știu eu unde și provoci cu palavrele d-tale să se bată băeții. Ai văzut în ce stare e Polizu. O mână scrântită și Bobicescu cu fața jupuită. Domnule bagăți mințile în cap...

Și nu te-am ascultat d-le Arnold... nu nu mi-le-am băgat... uite-le rătăcind din nou prin lumii trăite aevea și sub câte va rinduri scrise de d. Vulcan... mă ved înegrind paginii cu amintiri nebune dar... pline de farmec, pentru mine, bine înțelese.

Așa am cunoscut eu Constanța, de atunci n'am mai văzut-o și cine știe de voiți mai vedea-o! Salut-o din partea mea d-le Vulcan. Iar dacă d. Georgescu mai e pe acolo, spune-i că regret, regret mult că n'am rămas un *librar*.

Cine știe editam eu azi revista *Ovidiu*, *Din largul lumii de Rosetti*... Și ce crezi că nu era mai bine de cât să scriu poezii?...
Genera

I. Duscian.

PESCĂRIȚA

Tremură luceafărul ca lacrimă curată,
 Pe virf de munte tremură în zarea depărtată.
 Iar luna de aur pînă-i blond pe dealuri și-l așterne
 Ca o clipă surizînd în adîncimi eterne...
 Dorm turmele, păstorii dorm, iar blândețe isvoare
 Se scurg în vale ropotind din valuri călătoare.

Departă cărăușii trec cîntînd o melodie.
 La ei se uită din senin senina stea-argintie
 Și le sîrută fruntea lor cu-o rază mîngăioasă
 Sclipind ca bob de diamant ca perla cea frumoasă
 Din fundul oceanelor nețermurît de întinse
 Pe carul plutesc corăbii miș pe pânzele desprinse.

Privighetoriale în cuib visează adormite
 Prin codrii negrii și tăcuți prin crînguri inverzite:
 Arare-orî câte-un suspin de jalnică talangă
 Și câte-un glas de pasăre ce doarme sus pe creangă.

Incolo liniște și somn, divină armonie,
 O noapte albă de April ca'n noapți una și-o mie!

* * *

E miezul nopții. Lîngă sat s'aude svon de moară,
 Într-o căsuță de pescar o gingașe fecioară
 Aprinde lampa tremurînd ca puil de turturică
 Apoi în curte ese 'necet pășind încet de frică
 Să nu deștepte pe vecinii din dulcea lor visare...
 Departe plînge din caval o doină care moare!

Ca o gazelă sprintenă frumoasa pescăriță
 Cu pas grăbit se duce-acum, iar lungă ei cosiță
 Ca șarpe-i saltă pînă'n tălpi de vînt ușor mișcată.
 Se leagănă în mersul ei - norocul să mi-o bată!...
 Iar ochii mari tot cată în jur ca nimeni să n'o vază,
 Dar totul doarme pe pămînt și'n liniște visează.

Pe drumul mare, sub un plop ce trist de vînt suspină,
 Ea gînditoare așteaptă acum de dor și gînduri plină:
 Frumosi ochi clipește nervos iar luna - albă pată -
 Pe ceruri trece par'car fi o marmură curată,
 Un scut de-argint ce umbli 'necet pe-a cerului

[ogîndă

Cînd își vorbesc amantii blind sub streășină și'n
 [tîndă.

* * *

Călare pe un roib frumos din depărtare vine
 Un tîner mîndru și semeț și'n roibu salturi line
 Îl joacă într'una ropotind pămîntul de copite,
 Iar cînd nechează furtunos pădurile-adormite
 Din somn adine mi se trezesc și freamătă de jale...
 Sub plop s'oprește roibul 'nalt mușcînd a lui zăbale;

Iar tînerul voinic în șea de dor pătruns tresare
 Cînd vede a iubitei lui frumoasă arătare
 Ce'n raza lunii par'că e o marmură sculptată -
 Ieoaună sfîntă din altar de dînsul adorată -
 Un vis fantastic intrupat în palidă virgină
 Cu pîr bogat și gene lungi, cu ochi plini de lumină,

El de pe roibu sare jos și de mijloc mî-o prinde.
 Mlădiu-i corp ca trestia în brațe îl cuprinde,
 Și buzele-i ce tremură de-a dragostei vîpae
 Arzînd ca'n foc le-apasă lin pe fața ei bălae,
 Iar dînsa pleoapele 'nchizînd îi soarbe-a lui suflare;
 Pescarii cîntă-așa duios visînd pe 'ntinsa mare!

* * *

Se duce prințul cel frumos cu parcure și castele
 În drum îi cîntă din dîmbrăvi perechi de filomele,
 Iar pescărița s'a întors în casa-i mititică
 Și în iatacu-i s'a culcat ca'n cuib de rîndunică,
 Dar nu mai poate adormi de dor și insomnie...
 Dormi, draga mamei, dormi ușor, căci noaptea e
 [tîrzie!

Se luminează. Zorile aprind tot răsăritul.
De somn copila picurând visează pe iubitul
Și îi vorbește surinzând, chemându-l blând pe nume.
Ce-o fi draguța ciripind nici eu nu știu anume.
Dar știu din somn când s'a trezit frumoasa pescăriță
Din ochi își șterse o lacrimă ca blonda ei coșiță.

De-atunci tot plânge suspinând sub plopul de-altă
Căci nu mai vine robul 'nalt și prințul nu s'arată
Iar dânsa simte 'n sinul ei odrasla lui că mișcă...
Departe sună tremurând un glas 'duios de trișcă —
E vr'un păstor ce cântă trist o jaluică bala-lă —
Ce noapte albă peste tot, par'e-a căzut zăpadă!

Sub plopul 'nalt de peste drum se zice că copila
În resemnare și-a 'ncheiat viața și idila:
Pescării toți au plâns amar pe mândra pescăriță
Și astă-zî pe mormintul ei crește florii de lămâiță..

Nuși Tullia.

PANGLICARI, SPECULATORI și... MARTIRI

Pentru a nu se da o interpretare greșită articolului meu *) «D-nii Vlăhuță și Coșbuc bat în retragere», sunt silit aici să dau oare-care lămuriri trebuincioase

S'ar părea că disprețul aruncat de mine și de opinia publică, neguțătorului Chendi de la cadaverica revistă «Semănătorul» ar coprinde în el și oare care doză de revoltă contra transilvănenilor oamenilor de treabă și de merit. De și articolul meu a vorbit destul de clar, totuși poate vor fi mulți care vor crede că opinia ce am despre transilvăneni este analoagă disprețului ce 'l aruncă și 'l voiți arunca toată viața în fața nerușinată a căpitanului bandei de pirați literari, deplorabilul dar și revoltătorul Chendi.

Dar, să ne lămurim.

Un om vițios, cinic, nepregătit într'ale literaturii de cît prin însăilarea nesimțitoare a citor-va rinduri șterpelite de prin autorii ungueri ori austriaci, un om

*) Vezi N. de prezent (anul II).

fometos și inclinat către cea mai disgrațioasă negustorie, precupețirea unui geniū mort de mizerie, — isgonit de peste Carpați, vine în țară și grație unei insinuări de șopirlă otrăvită, intră în gustul poeților Coșbuc și Vlahuță, doi poeți, care ori-ce s'ar zice, sînt într'un declin total cam... timpuriu.

Se începe atunci, mulțumită unui tact desăvârșit, o întreagă negustorie cu posesiile postume a le lui Eminescu; omul — Ilarie Chendi — se erijează în critic al poetului, scoate o ediție a postumelor și vinde și încasează și din coldăneasca-i indeletnicire, în cite-va luni, iată-l pe Chendi locuind *en maître* la hotel imperial, pe calea Victoriei.

Deci, având în vedere trecutul nefecit al poetului, socotind că banii realizați din vnzarea *postumelor*, cãpătate pe nedrept, aũ servit unui interes murdar egoist, nu însemnează oare, onorat cititor, că Ilarie Chendi procedează necinstit și cel puțin ne omenos în tendința lui de procopsire? Nu se cade oare să fie înfierat acest om care sub masca criticeii și a iubitorului de litere, a popularizatorului lui Eminescu (care n'are nevoie de această postumă necinste) ascunde patima grosolană a vinătorului de gheșefturi? Și dacă acest individ este și trocar, cine e de vină. Ilarie Chendi fie el și sas romanizat este și rămîne un gheșeftar și un eseroc, (pot dovedi ori cînd) și sub această față adevărată el e liber a 'și poleiască inclinațiile-i de fiară cu figura unui *iubitor de litere (!)* e de datoria tuturor oamenilor de bine să 'l desprețuiască și să 'l înfiereze. Poeții Coșbuc și Vlahuță expuși ridiculului în compania lui Chendi care, în scurtă vreme îi va *populariza* de sigur și pe dinșii 'și-aũ retras firma de pe coperta *Semănătorului*. De atunci — cum de alt-felse observa și mai înainte, funebra fițuică literară abundă de avortările smintite

ale unor mititei trocari pripășiți de Chendi pentru a putea lupta mai cu *putere* (!). *Revista* lor — hai, să-i zicem *revistă*, — este un registru searbăd al poezelilor micilor școlari literari transilvăneni, al tinerilor și neexperimentaților pirați literari, recrutați de Chendi, în groaza momentului, de prin diferite *unghiuri* insalubre.

Tendința *Semănătorului*: batjocorirea tuturor literaților și poezilor *români*, tineri și meritoși, dorința de a le paraliza activitatea și succesul pentru ca, pe așa visata lor ruină, să se ridice șleahla lui nemîncată, care numai poezie nu simte și nu face. Cele afirmate aci sunt absolut reale, deci poate merită cinstea noastră această bandă de pirați? Intiiu comerțul necinstit cu operele morților cari aduc bani, al doilea tendința de a *critica* (!), batjocorind tot ce e încercare ori merit literar netransilvănesc; și după ce s'au priceput aceste mijloace de luptă nu 'mî dai voe, iubite cetitor, să cred că e de datoria tuturor oamenilor de bine și iubitorii de progresul literaturii să infereze și să desprețuiască această bandă de transilvăneni, lupi în piele de oaie, pirați în piele de critici și poeți? E adevărat că în țara noastră naivă, ori care parveniți, streini și dibaci, pipăind pulsul naivității noastre cinstite, au făcut treburi bune nesupărați de lege și de nimeni, dar nu credeți oare că a venit momentul să se exploreze și să se curețe de jigăni această pădure a Vlăsiei, această mult frumoasă țară?

Voiți încă un exemplu recent (și vor mai urma încă) pentru a ilustra tendința necinstită de procopseală cu ori ce preț a trupei trocarilor pirați? Un alt mort ilustru, genialul și popularul *Creangă* a fost luat în primire de acești antreprenori de pompe funebre. Zilele astea a apărut o ediție nouă a poveștilor lui *Greangă* editate de neguțătorul Chendi împreună cu un alt vinător de

bani. Stilul lui *Creangă* însă, fermecătorul său stil moldovenesc care face totă valoarea talentului său, este într'atît de ciuntit și de batjocorit de îndrăsneții trocari, în cit 'ți-e gróză de proporțiile dăunătoare literilor, luate de această companie de speculă. «In numărul zece din *Șezătorea*, cunoscuta revistă de folclor (spune *Pagini alese*), se află un foarte important articol al d-lui T. Chirileanu, asupra celei din urmă ediții a operilor lui *Crengă* ediție apărută sub *îngrijirea* (!) D-lor I. Chendi și S. Iosif. D-l Chirileanu arată printr'o rară bogăție de exemple, neertata *eroare* a D-lor Chendi și Iosif, cari se încearcă să *transilvanizeze* (notați tendința N. A.) printr'o ediție specială (și de procopseală) minunatul grai al povestitorului din Humulești. Numai în *prima sută* de pagini a volumului, s'au găsit peste *șase-zeci* de cuvinte, cari au fost schimbate după modul cum acestea se pronunță peste munți. La sfîrșitul volumului, D-nii Chendi și Iosif au mai publicat și un *indice* explicativ al «dialectului» moldovenesc. Acest *indice* face impresia unui pasaj din dicționarul D-lui Șeineanu. D-nii Chendi și Iosif, născuți și crescuți în Transilvania *se pretind chemați* a da explicări... «nemoldovenilor», asupra limbei moldovenești a lui *Creangă*, *risum teneatis!*

Acest chip de editură, va rămîne pentru totdeauna un monument de nepricepere și îndrăsneală.

Ce mai zic cei nelămuriți încă? Din editarea operilor unui alt mort ilustru, editare nepricepută și îndrăsneată, nu reese în destul tendința neliterară și ne românească a celor doi negustori?

Nepricepere, tendința de transilvanizare și specula nerușinată prin ori-ce mijloc, dar... literar să fie.

Și pirații au brodit-o bine: literatura noastră e scoasă de sub scutul legei.

La baza tuturilor acestor manopere clo-cotește destul de fățiș scopul lor egoist

de inavuțire necinstită. Fără nici o pricere prealabilă să te apuci de lucruri cari știți că produc bani, ce înseamnă oare aceasta de cât, *hojfe grosolană, piraterie literară!*

Vor mai muri în mizerie destui Eminești în țara noastră, în vreme ce parveniții fără merit, dotați cu singura calitate a mișeliei de vulpe, vor face bani, vor fi cinstiți și-or trăi bine.

Un alt exemplu de cele urmărite de banda piraților este că aproape această întreagă fometoasă și feroasă turmă, e medaliată pentru... merite literare. Pot afirma că grație jidoveștei solidarități a lor în curînd *pirații* vor decide asupra mersului lucrurilor, dacă nu-i vom ține în respectul cinstei și al bunului simț, dacă elementul disolvant aruncat de ei în mijlocul nostru, ne va mai reține mult timp depărtați unul de altul, incapabili de luptă ce ar trebui să întreprindem în contra-le, pe toate căile.

* * *

Așa dar, se înțelege că, cele aruncate în contra panglicarilor și speculatorilor nu pot privi de fel pe românii transcarpatini cari, veniți aci, grație meritelor indiscutabile s-au ridicat pe drept la mari înălțimi, de unde ne servesc neamul ca agenți de cultură și patrioți cu inimă.

Nu sunt contra transilvănenilor, căci părăsind cu desgust adunătura aceasta lașe de... renegați și fugăriți fără nimica sfînt în ei, și aruncându-ne privirea peste munți, trebuie să ne smulgă adorare și admirație, martirii ideilor și ai sentimentului național cari, de și strânși în lanțul barbar al șovinismului maghiar, plini de iubire pentru scumpa Transilvanie pe care numai ei vor cuceri-o, activi și energici, luptă pînă la moarte pentru o o tendință sfîntă.

Intre panglicarii și borfașii care vin aci să ne speculeze *frăția* și între gi-

ganții rămași acolo chiar cu prețul vieții lor, *cîtă deosebire!*

Aceia sunt romini transilvăneni și pe aceia îi iubim.

Toată lumea știe că ziarul Tribuna din Sibiu a cărei luptă eroică ar trebui să inspire Chenzilor și Birsenilor un subiect de epopee măreață, dacă ei ar avea inimă de romini, a fost condamnată la 11,000 de coroane amendă, iar un redactor al ei a fost trimis la pușcărie, pentru că, Tribuna luptă sacrificîndu-și totul pentru revendicarea unor drepturi ale noastre, recunoscute astăzi de totă lumea cultă.

Ascultă iubite cetitor și vezi ce înseamnă un adevărat român de dincolo:

In cei din urmă zece ani, «Tribuna» în lupta ei cinstită, a platit amenzi în sumă de 96,580 coroane, iar redactorii ei au fost condamnați în total la 34 ani și 7 luni închisoare. Azi «Tribuna» are trei redactori ai săi în pușcărie, dintre care d. Balteș e condamnat la trei ani și șase luni.

Și se duc în ocne, zîbind, acești apostoli adorabili, zîbind ca martirii din prima epocă a creștinismului, căci lupta lor e pentru binele unui întreg neam pe nedrept apăsător, iar sacrificiul averei, libertății și vieții lor trecătoare vor fi pîrghia puternică care ne va păstra Transilvania neatinsă, și care la timp va resturna în prăpastie de veci șandramaua șovinistă a maghiarului orbit de ură.

Și făcînd comparație între eroii de peste munți și între nesațioșii renegați care inundă România pentru a o specula pe baza frăției, te cuprinde un desgust amar, te revoltă atîta lipsă de patriotism, atîta fațarnicie care maschează lăcomia și lenea!

Aceia sînt monumente de virtute, aceștia sînt pleavă și burueni invenitate. Dacă le este sincer dorul de trezire a conștiințelor, de luptă adevărată

și desinteresată, să rămie acolo. Avem destui oameni în țară cari 'și pot lua sarcina progresului nostru intelectual ori literar! Acolo pe zi ce trece se răresc rindurile luptătorilor, ocele închid atâtea inimă și slăbesc entuziasmul luptei. Acolo se simte nevoie de inimă și de caractere, căci maghiarul e crunt, eroii se sting și lupta e grozavă.

Dar, ce să caute ei acolo unde se cer atâtea sacrificii, când în țară se pot câștiga averi prin specularea unui mort ori doi, ilustrați. *Mișei!*

Nu fug de luptă și nu iubesc traiul fără muncă onestă de cât haimanalele și panglicarii!

Si chenzii noștrii, oameni de inimă, literați, poeți, critici, etc., care preferă specula muncii și lenea sfintului răs. boi; chenzii noștrii, români de din-colo, cari dorm aci îmbuibăți, pe sofale, în vreme ce martirii valoroși ai *Tribunei* zac în pae ude, sunt niște mișei, nu sunt români.

Contra acestor nesimțitori mizerabili mă revolt cu toată puterea sufletului meu.

Aceștia nu's transilvăneni. Aceștia sunt *trocarii*, proveniențe necrite și slugăr-nicești care mînjese numele sfînt al romînilui transilvănean.

Adorație maritilor de dincolo, dispreț și blestem trocarilor renegați, lașilor, cari pe cînd eroii înfundă pușcăriile, escaladează Carpații, năvălind aci spre necinstea neamului românesc.

Florian I. Beescu.

P. S. Propun Directorului acestei reviste să deschidă chiar cu începere de la N-rul de față o listă de subscripție în scopul adăogirii unei cât de micii sume la acia strînsă de liga culturală pentru ajutorarea *Tribunei*, care amenință să piară. Suma să se înainteze la București.

Conform propunerii amicului nostru Beescu deschidem lista de subscripție în scopul arătat inscriind din partea noastră:

Petru Vulcan	Lei 5
Ilie Grigoriu	5
Total	Lei 10

DIN VREMURI

*Sub bolta de paltin ca trece cîntînd
O doină rămasă din vremuri străbune,
Și glasul se perde prin tremur de foi;
E singură'n colnic, și soarele — apune.*

*Aruncă naframa, și părul își lasă
Navalnic, pe spate: un riu de mătasă.*

*Imbracă-ți cămașa țesută de tine
Cu vrajă din basme și visuri senine.*

*Ascultă padurea, și dorul 'ți alină,
Și patul 'ți așterne cu flori de sulcină;*

*Că luna răsare durerilor tale,
Și plopul 'ți-or spune că dînsu'i pe cale.*

*Și n'ormăi fi lacrimi pe chipul tău gales;
Frumosă ca zîna și dragă tuă Rareș.*

*Cîntarea 'i adoarme pe raze de-amurg;
Și 'n minte 'mi-apare, cu albă cunună,
Pescarul fantastic, prin codri trecînd,
Și 'n zare Succava scîldată de lună.*

G. Tutoveanu.

LEBADA

(După Sully Prudhomme)

Fără zgomot pe oglinda lacului profund și rece,
Lebada prin unde-albastre, luncînd de vale, trece;
Și ca nori ce'n Aprile risipește caldul soare,
Ca o blînda adiere mișcă 'ncet din aripioare.

Iar ca nava ce pe valuri merge lin și ușorică,
Cu al său gît, lungit prin apă, troștiile le despica,
Ca o Acantă¹⁾ îl îndoeste și'n profilul ei ușor,
Ciocul negru și-l ascunde într'un puf strălucitor!

Părăsînd apoi locașul cel de umbră și de pace,
Ce'n adîncul apei sure pînd de pe maluri face,
Șerpuește 'ncet, molatic, și'n lungiș de bălărie,
Printre valuri mergînd, tae o cărare argintie.

Peștera, unde postul își ascultă-a sa menire,
Și isvorul care-și plînge o perdată fericire,
Mult îl place să le-admire și'nprejur să se ascunză,
Pîn ce salcia 'ntăcere îi trimite căto o fruză!

Și, pornînd în larg, ca locul din păduri obscure-alege,
Lacul ce din raze-aprinse chipul soarelui enlege,
Stăpînit de coaste 'ntinse de azur — coaste mărețe,
Ea-și serbează fericita a ei tainica frumusețe.

1) Acantă e o plantă în Africa (N. A.)

Iar când marginile apei ochii nu le pot cuprinde,
Când în lume să pogoară latunerie și se'ntinde,
Când s'arată orizontul străbătut de dungi vîrstate,
Pe când trestia nu mișcă și nici frunza nu se bate,

Când buraticii în aer sîgomote asurzitoare
Nasc — iar lieuricii valuri de lumină strălucitoare,
Lebăda în lacul sombru, care chipu-i reflectează,
Prin splendoarea nopții albe-viorie, înaintează.

Ca un punct de diamante ocolit de-a lui misterii,
Ținând capul sub aripi, doarme între două ceruri!

T. Jiu.

Trad. de C. G. Brădețeanu.

BOGDAȘII ȚĂRANEȘTI

MUSCALUL ÎN IAD

Muscalul cum e din fire cam bețiv,
murind s'a dus în Raiu. Acolo caută în dreapta,
caută'n stînga, scoțocște într'o parte și într'alta să dea peste vre-o biserică
cu rachiu. Văzînd nadolu că nu e cărciumă în Raiu o ștefani la Iad.

În Iad muscalul a găsit ce căuta. După ce s'a chircchilit bine, de să'nvîrte toate pe lângă el,
a înșeptat a da cu biciu în draei. Dă în ăla, dă în ăla, dă în ăla, trîntește pe ăla,
snopește pe ălă-l'alt, să-i pue să-i învețe la oocenie.

Dacă au văzut draei, ce-au văzut că n'au încotro,
l'au dat afară din iad, să se scape de o pacoste căzută pe cap.

CUMINȚENIA SÂRBU-LUI

(POVEȘTE)

Cine a răzut sârb cumințe și cal verde?

Un sârb, ci-că a prins un epure. Unde să-l închiză el? Se uită în dreapta, se uită în stînga,
loc canei taina țiganului... Îi vine în gând una. Ia epurele, îl închide în coșare și în loc de ușe pune o roată de car; — După ce încercă epurile să vadă are loc să nu iasă pe gaura roșii — fără să-i dea în gând că poate eși printre spițe — îl lăsă și plecă.

Dimineața când se scoală sârbu, dă fuga la coșare să vadă epurile, când colo ia'l de unde nu e.

— Hei!.. Dago Ebo... nu e epurile zise sârbu, spunînd și nevetei tărășenia... Când se uită la paie vede un mîrtan roșu, mare... Sârbu de colo zice:

Hei!.. dōe bozenato, cum ai lungit cōda și ai scurtat urechile ca să nu te

cunosc... Apoi de grabă a prins mîrtanu, l'a tăiat, l'a mîncat, și poate o mai ține din el și acum de o mai trăi.

SARINDARUL ȚIGANULUI

(SNOAVĂ)

A fost un țigan. Ce-i venise lui... îi crapă capul să se ducă la popă să-i facă sârindar. Popa hoț al naibei îi zise: vino'n coa țigane, și-l bagă în biserică; Sta! coala mă judică, să mă duc să iaș eu sârindarul să ți-l dau.

Se duce popa ia trei vesperi, îi bagă țiganului pe furis în sîn și îi zice: Strânge haina bine, măi țigane, să nu scape sârindarul. Mergînd ăl nebun de țigan pe drum s'a pus vespile pe el.

Țiganul zise: sârindar sta!... Merge ce mai merge, vespile iar îl înțepă... Țiganul sârindar sta!, că zic acum... dar în zadar, vespile urmau mereu cu înțepatul...

Ne mai putînd răbda țiganul — de durere — zise:

Sârindar firea! . . . cu cine te-a făcut și cu cine o mai face.

Șt. St. Tuțescu.

ACORDURI STINSE

Dar cum s'au dus iluși, fericire... Pe vâlătuc le-a strîns trecutu'n goană,
Și dragostea sub pânza diafană Aruncă'n colț o slabă licărire.

În ochii tîi plutește doar extazul
Dintr'o iubire moartă sub cenușe,
Chiar flacăra ce-o simți că te'nădușe
Nu vezi că ți rumenește tot obrazul.

În criptă ți dorm ilușiile sfinte,
Ce le-ai urzit în stînga tinerețe
Pe visul tîu s'au scuturat nămeții
Și plîns amar pe buza ta ferbinte.

Gîndești la vremi ce nu s'or mai întorce
La dragostea duioasă și senină
Ce-i stinsă acu sub vîlul de rugină...
Din geana ta durerea lacrimi stoarce.

S'au dus de mult, iluși, fericire
Le-a strîns pe vâlătuc trecu'n goană.
Pe-a dragostii ernatică iconană,
Mai șovăește abia o licărire.

N. Păculescu.

Din literatura clasică

Pentru a varia cât mai mult materia revistei și pentru a fi și mai folositor cititorilor noștri, un nou colaborator al lui *Ovidiu* își propune a traduce cât mai pe înțelesul tuturor și cât mai aproape de text, bucăți din celebrii poeți și scriitori clasici.

Incepem astăzi a publica două ode ale marelui nostru strămoș, poetul *Horatius*, născut la *Venosa* cu 65 ani înainte de *Christos*, în timpul *Consulatului* lui *Aureus Cotta* și *Manlius Torquatus*. *Vigoarea* și înălțimea ideilor din aceste două ode, sentimentele nobile și cât se poate de creștinești ce ele respiră, vor fi credem pe placul cetitorilor și va da să înțeleagă tuturor, cât de mult s'a depărtat de calea ei adevărată, poezia actuală și mai cu osebire poezia românilor de contrabandă a jeluitorilor fără simțire și a speculanților literaturii ignoranți de cele bune și spoiți cu superficiala cetire a lucrărilor frivole. Cu 65 de ani înainte, *Horatius* vorbea ca și *Cristos* (oda VIII, finitul). În isvorul elasicismului latin sunt perle neasmutite care îți inviorează sufletul și îți acopere pieptul cu platoșa curajului.

POESII DE HORATIU

ODA VII

Lui *Censorin*

Dacă ași avea capo-d'operile lui *Parrhasius* și ale lui *Scopas*, care cunoșteau arta, unul de a scoate din marmoră, aci un erou, aci un zău; cel-lalt de a-i înfățișa în culorile și trăsăturile sale, ași oferi amicilor mei cupe ciselate, statuî (bronzuri) antice și tripiede de acelea cu care se răsplătea virtutea la greci; și cele mai prețioase ar fi pentru voi, *ilustre Censorin*. Dar, voi știți bine că eu n'am această putere. De alt-fel n'aveți

nevoie de a fi îmbogățiți în acest fel: voi aveți destulă putință pentru a vă satisface pe cele mai delicate (nevoi). Voi iubiți versurile, eu vă pot oferi numai versuri și vă spun că ele sunt bine meritare.

Inscripțiile gravate pe monumentele publice cari dau viață morților iluștrii, fuga grăbită a crudului *Anibal*, în sfârșit *Cartagina* prefăcută în cenușe, nu vorbesc cu mai multă strălucire despre acel care câștigă numele *Africeii* învinse, ca despre versurile poetului născut în *Calabria*.

Dacă literatura tace, ce se face cu răsplata virtuții? Ce ar deveni eroul, copil al lui *Marte* și al *Iliei*, dacă tăcerea ar fi împiedicat ca virtutea lui *Romulus* să ajungă până la noi? *Arta poezilor*, talentul și vocea lor puternică a scăpat din noaptea uitărei pe dreptul *Eaq* și l'a așezat în insulele fericite.

Musele împiedică de a muri pe omul virtuos: ele îl așează fericit în ceruri, prin ele numai neobositul *Hercule* este stabilit la masa lui *Jupiter*.... În sfârșit numai mulțumită lor *Bachus*, încoronat de verzile crengi de viță, satisface în totul dorințele muritorilor,

ODA VIII

Lui *Lollius*

Să nu credeți, *Lollius*, că vor rămâne uitate versurile pe care poetul născut pe marginele *Aufidei*, le-a făcut cu o artă necunoscută încă în *Italia*, pentru a fi cîntate cu *lira*! Cu toate că *Homer* ține primul rang, muza lui *Pindar* n'a rămas așa necunoscută, tot ast-fel ca și aceia a lui *Simonide*, *Alceu* ori *Stesihora*, cari au cîntat tot așa ca și el subiectele însemnate chiar *Jocurile* *) lui *Anacreon* trăese încă. *Amorul* încă respiră în *Sapho* (poeta); și flacăra pe care

*) E interesant de constatat că, *Horatius* numește în chip ironic poeziile lui *Anacreon*: *Jocuri*. (Nota trad.)

ea a încredințat'o lirei sale nu s'a stins pîn'acum.

Principesa din Lacedemona nu e singura care s'a amoretat de frumosul pâr al unui amant, de hainele sale d'aurite, de equipagele și de traiul său luxos. Teucer nu este cel dintîiu care a știut să țintească cu arcul; Illion (cetate) a fost asediată de mai multe ori. Marele Idomeneu, și Stenelus nu sunt numai ei singurii ale căror lupte să fie demne de a fi cîntate de muze, și nici mândrul Hector ori bravul Deiphobe, singurii cari s'a'u sacrificat pentru castele lor soții și pentru copiii lor. *Au mai fost destui eroi înaintea lui Agamemnon: dar, în vâluiți într'o noapte eternă, nimeni nu-i plînge, pentru că n'a'u avut poezi ca să-i celebreze. Eroul necunoscut are aprópe acciași soartă ca și un laș înmormîntat.*

Voi, nu veți fi înlăturat în versurile mele, iluste Lollius: n'ași putea să sufer ca uitarea odioasă să nimicească atîta activitate. Spirit luminat în afaceri, inimă acciași în toate împrejurările, pedepsind cu strășnicie avariția și reaua credință, nesimțitor la farmecile avariției care atrage totul la sine; în sfîrșit... voi exersați virtuțile consulatului, nu numai în timpul unui an, dar de atîtea ori cînd — mînat de o cinstită dreptate — vă preferați «onestul folositorului», respingînd cu demnitate mituirile celor culpabili, luând armele pentru a vă deschide drum prîntre rîndurile strînse ale corupătorilor. *Numele de fericit nu aparține aceluia care are mai multă avere: el nu este dat de cît omului care știe să întrebuințeze bine darurile zeilor, care știe să sufere aspra sărăcie, care se teme de crimă mai mult ca de moarte atuncî cînd e vorba a'și scăpa amicii sau patria sa.*

Trad. Ieșanu.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

STUDIUL ÎNZĂPEDIRILOR DE CALE FERATĂ

Un nou sistem de parazăpedi preconizat

de Inginer POTARCA OPRAN

În studiul actualității, omenirea, ajutată de experiența trecutului și condusă de știința prezentului și mijloacele ei de investigație, și-a îndrumat activitatea spre găsirea mijloacelor de sporirea productivității muncii, sporirea avuției publice, ușurarea traiului.

Din ce în ce mintea sa lucrul intelectual și mașina, tind să înlătore forța fizică, acțiunea brațului omenesc.

Tendința e a îndepărta pe om, cît mai mult de origina-i animalică, dîndu-i locul și rangul ce merită în univers față de tóte cele-alte creațiuni.

În această îndrumare s'a'u început, cercetări pe tóte terenurile, cîutând prin soluțiunile obținute, a mulțumi pe indiviți în parte precum și colectivitatea intereselor lor: Statul.

Printre chestiunile ce cer o soluție imperiósă astă-zi, de óre-ce efectele ei se resimt dăunător pentru tesaurul public (stat) și prejudiciază interesele particulare, este și «Cestiunea înzăpedirilor de cale ferată».

Nimeni nu se mai îndoește acum — nici specialiști, nici profani — că sunt o sarcină greu de suportat prin neajunsurile ce aduc.

Să enumărăm câte-va numai din aceste neajunsuri pentru edificarea spuselor:

1) O încetare de trafic în mărfuri și călători, prin sistarea circulației, se traduce prin o pierdere însemnată a veniturilor căilor ferate și deci a veniturilor statului.

2) O deteriorare de material rulant, datorită înzăpedirii trenurilor în parcurs pe liniile său în stațiuni, îndepărtate

de punctul de destinație, ori accidente-
lor pe cari aceste circumstanțe de timp
le favorisază, constituie asemenea prej-
udiciu și pierderi însemnate Statului.

3. Deprecierea valorii unor mărfuri
surprinse de viscole în transport, prin
stațiuni neprevăzute cu mijloace even-
tuale de protecțiune și unde sunt silite
a rămâne mai multe zile expuse dete-
riorării, prejudiciază pe particular și pe
stat, care trebuie să rescumpere daunele.

4. Periclitarea sănătății călătorilor și
personalului de serviciu, când rămân cu
trenuri înzăpediți pe linii sau prin vre-
o stăție lipsită de necesarele pentru hrană
și locuințe de odihnă, timp de mai multe
zile, slăbesc încrederea ce lumea trebuie
să aibă în mijlocul de transport cel mai
sigur, lesnicios și util: *Căile ferate*.

5) O lovitură a intereselor personale ale
particularilor, cărora o sistare, sdruncină
adesea raporturi sociale, industriale și
comerciale, când implică la baza lor si-
guranța în timp.

6) O întrebuintare de numeroase brațe
omenești pentru deblearea liniilor în
tăeturi și stațiuni înzăpedite, după în-
cetarea viscozelor, operații ce adesea se
repetă de mai multe ori în timpul unei
singure ierni, se traduce prin cheltueli
onerose, de și până acum inevitabile,
pentru administrația căilor ferate, pen-
tru stat.

7) Expunerea și forțe dese ori decima-
rea personalului însărcinat cu paza și
serviciul liniei, care trebuie să cunoscă
în ori-ce moment starea ei și pentru a-
ceasta să lupte cu elementele naturale
atunci, când ele sunt mai furișe și mai
puternice, constituie slăbirea unor forțe
intelctuale de mare utilitate alt-fel, căci
«mens sana in corpore sano».

Sunt încă multe neajunsuri, pe cari,
cadrul chestiunii, ce ne preocupă, nu le
poate îmbrățișa, reclamând fie-care stu-
dii speciale.

(Va urma).

Din Misterele Redacției

Trezire primă-văratie. — O tristă Constatare
Recunoștință bunilor noștri abonați. — Concluzia neagră.

Numai cine ne-a urmărit a avut pri-
lejul să constate câtă înviorare a sêmă-
nat în inimă «Ovidiu» cel plin de vi-
goare, ce trezire primă-văratie a anun-
țat cetitorilor săi de ambele sexe.

În Capitală și în țară sunt multe re-
viste; în fața unora, cum sunt «*Ilustra-
ția Română*», «*Arta și Literatura Ro-
mână*», «*Sănătatea*», «*Gazeta Artelor*»,
îți descoperi capul și admiri prin ele
geniul neamului nostru.

Dobrogea n'are de cât pe «Ovidiu»
însuflețit de inimă generose, de talente
vigurose, cari își consacră o bună parte
din timpul lor, să scrie la «Ovidiu», ce
are menirea să formeze și dincoia de
Dunăre o mișcare literară sănătoasă.

E destul să menționăm numai 4 nume:
Fl. Becescu, Gh. Tutoveanu, Nușy Tulliu
și I. Dușcian, pentru ca ori-ce român
luminat să ia bine în seamă că Ovidiu
trebuia și trebuiește sprijinit, îmbrățișat.

Când cei 4 și o pleiadă de tineri, în-
cercați publiciști, vin a împărtăși pe
semeni lor prin *Ovidiu* cu luminile lor,
apoi și din partea acestora se cuvenea
atențiune.

Dar ce să întâmplă: e dureros și totuși
trebuie să o mărturisim.

Fostul nostru administrator trimite re-
vista în abonament la peste 200 de pre-
oți. Retrăgându-se D-sa, ad-ția noastră
continuă a servi clerul. E bine din 200
numai P. S. S. Atanasie Mironescu, So-
fronie-Vulpescu, Dobîngeac Hirșova, Va-
lerian Kiriță, Pr. Gh. Aitenu de la Cara-
murat, Pr. Anton Popescu de la Cartal
Pr. Th. Butuliga din Satischioi și C-tin
Georgian din Esehioi, singurii au fost
cari ne-au achitat.

În colo nici unul! și e trist căci Pre-
oții sunt luminați, preoții sunt acea cari

staū mai bine economiceste, preoții nu scapă nici o ocazie să nu ne dijmuiască : *ba cu căldărușa, ba cu botezul, ba cu acatistele și moliftele, în sfârșit la ei curge și de la morți și de la vii, vorba cântecului, și ei să fie cu simful datoriei atrofiat?!*

Creдем însă că vom fi scutiți de neplăcerea de a pune în fața cetitorilor noștri numele preoților răi de plată.

Avem speranța că și restul abonaților noștri din țară : funcționari în mare parte, cari aū cerut singuri revista, se vor grăbi a ne înainta costul spre a fi în stare să ne îndrumăm cu curaj pe calea celui de al treilea an.

Sperăm în fine, că preoțimea noastră va da exemplul cinstei și ne va hotări să ne laudăm pe viitor că preoții noștri sunt la înălțimea lor, și în loc să le publicăm numele la condica neagră, după cum am și făcut începutul mai la vale în cuprinsul acestui articol, să avem norocul să-i afirmăm printre susținătorii literaturii în Dobrogea.

De acea îndrumându-ne în anul al III-lea al aparițiunii revistei «Ovidiu», găsim bună ocaziunea de a aduce mulțumirile noastre sufletești tuturor acelor cari ne-au sprijinit cu plata abonamentului la timp, și ne-au înlesnit puțința de a face față enormelor greutatei.

Facem dar un călduros apel să ni se acorde aceiași bună voință și în cursul acestui an — iar acei din D-nii abonați cari nu vor avea plăcerea de a continua cu primirea revistei, să ne înapoeze chiar de la început acest număr spre a fi în stare să ne regulăm socotelile de administrație și să n'avem supărări mai târziu, căci trebuie știut că ne-a fost greu din cale afară să ținem 200 abonați răi de plată pe spinarea celor buni.

De vom fi întrebați cari sunt acei răi de plată — cari au primit un an regulat pe Ovidiu și n-au respuns apelului ce l'am făcut, în 3-4 rînduri, răspundem că

îi chiamă, după cum urmează spre știința tuturor.

Iată un pomelnic din fuga condeiului care va defila înaintea cetitorilor drept pedeapsă pentru ei, căci vina și pedepsa e ca și cauza cu efectul.

Feriți-vă dar de cei căzuți în condica neagră ca :

D-șora Lenți Ștefănescu din Sulina ; D-na Maria Filiti, Buzău ; Nae Petrescu Tușpunar, D. Boia Nazarcea ; Dr. C-tin Popescu-Azuga, Pr. Dinescu-Piscu Dolj, C-tin Dan avocat Pitești, Pr. Teodor Balașel Vâlcea ; Stanculescu Dragomir Bușteni ; Pr. Ion Teodoroessu Chilia-Veche ; Sofia Selebrino Isacea ; Pr. C-tin Popescu Duiungi-Babadag ; Pr. Petre Popescu Ciorasca-Buzău ; Nicu Stoenescu Pictor R.-Sărat ; Ghița Mureșescu, Gheorghe Aronescu, Albu Stamate, Christache Constantinescu, Alexandru Grigorescu R.-Sărat, Grigore Albulescu farmacist Slatina, Teodor Mirodotescu București, Vili Metzner, uzinia Filaret. Neculae Zaharia București și alți cari vor urma. — *D-zeu să nu-i mai pomenească în : Impăria sa.*

George Scipione.

ȘTIRI LITERARE

Ziarele ne aduc fericita veste, că, distinsul nostru colaborator, d. Florian I. Becescu, care se află acum în capitala Moldovei, săptămânile trecute a obținut un mare succes cu cea mai nouă a sa poemă, cu subiect istoric național «Povestea vremii», o admirabilă frescă a trecutului nostru ca popor, încă din primele începuturi pînă după ultimul război dacie, care e descris cu o vigoare și un colorit covârșitor. Poema a fost citită în cercul literar al revistei *Arhiva*, care a opinat că de o vreme încoace nu s'a mai produs la noi o așa

de frumoasă poezie. Ne bucurăm mult de noile argumente ce dă talentatul poet afirmărilor noastre.

O ticăloşie... literară.—Epoca vorbeşte sub iscălitura lui *Lys* (Antemireanu) asupra unui scandal literar întâmplat de curând. De multă vreme s'a bătut darabana referitor la un concurs instituit de d. D. Nanu, poet, şi Orleanu, magistrat. Un premiu de 300 lei se decernea celei mai bune poeme istorice naţionale, şi după atîta reclamă, după ce mulţi tineri poeţi lucrează pe capete pentru concurs, o notiţă discretă din *Adevărul* anunţă că premiul a fost cîştigat de talentatul nuvelist (!?) Silvan, cu *volumul său de proză*, «Cuiburî părăsite», apărut de sub tipar cu un an înainte. Faptul vorbeşte de la sine «Cuiburile... părăsite...» de cetitorî ale d-lui Silvan (?) nu sunt nici poeme istorice nici inedite. D. Silvan însă este intim amic al d-lui Nanu şi asta e *destul merit pentru dinsul*.

S'a făcut o nedreptate scriitorilor şi rezultatul acestui aşa zis concurs e o ticăloşie literară. Dar ceia ce e mai revoltător şi n'a fost luat în seamă de *Lys* ca şi de alţii este reclama deghizată ce se face d-lui Silvan prin anunţarea acestei *victorii literare*. Faci un an reclamă, apelezi la toţi scriitorii tineri, anunţi că d. Maiorescu, eminentul critic va aprecia bucăţile, şi pe urmă după ce dai banii... amicului, batjocorind atîtea literaţi şi cetitorî, anunţi, că... «premiul a fost cîştigat de nuvelistul (!) Silvan». Decî Silvan care a fost apreciat de Maiorescu în acest concurs (fără concurenţi) reiese ca cel mai fain poet rumun. Reclama

întrece orî-ce imaginaţie americană, de oare-ce nici concurenţi n'a fost, nici d. Maiorescu n'a visat măcar despre cele anunţate, ci, prietenul Nanu a făcut pur şi simplu un dar amical prietenului Silvan. O bine-facere amicală da, dar nu o victorie literară! Şi atunci pentru ce s'a mai anunţat concursul, pentru ce s'a înşelat atîţia oameni, dacă rezultatul e-rea de mai nainte aranjat între 4 ochi? D-nii Nanu şi Orleanu au festelit-o cu totul scotînd într'o tristă lumină pe ajutorul Silvan.

Se vede că Nanu nu cunoaşte preceptul moral «ce dai eu drépta să nu ştie stînga».

E trist că tocmai nişte așa zişi oameni de litere dau exemple «piraţilor literari» de asemenea ticăloşii, de așa necinstite fapte şi apucături.

A apărut de sub tipar şi se află de vînzare la principalele librării şi la autor în Iaşi, «Istoria Domniei lui Cuza Vodă» de savantul nostru istoric Al. D. Xenopol.

Lucrarea e monumentală, o recomandăm călduros cetitorilor.

Domnul *Ioan C. Bohociu*, absolvent al Conservatorului din Leipzig, a pus pe muzică poezia «*Stingher*» de *G. Tutoveanu*.

Acastă poezie a fost tradusă în nemţeşte de Domnişoara *E. Nitulescu*, absolventă a aceluiaş Conservator.

Domnul *Ştefan Petecă*, autorul volumului «*Fecioara 'n alb*» şi al tragediei «*Soli Păcei*» va ţine în decursul acestei luni o serie de conferinţe literare, în oraşele: *Constanţa, Fălticeni* şi *Birlad*.

În aceste conferințe, D-l Ștefan Petecă va trata despre literatura noastră contemporană, stăruind mai ales asupra scriitorilor G. Tutoveanu, I. Adam și D. Nanu.

În Fălțiceni s'a format o societate literară artistică, al cărui scop este, să înființeze o bibliotecă publică și un ateneu, în acest oraș.

În comitetul dirigență al societății au fost aleși D-nii: I. Rosignon, N. Stamat, A. Gorovei, G. Tutoveanu și D. Zăhărescu.

Intrebăm cu insistență pe cei în drept: cine a abandonat în mâinile sacrilege ale speculatorului Ilarie Chendi, poeziile postume ale nefericitului Eminescu? În folosul cui se vînd ca pâinea caldă, aceste nemuritoare opere care totuși au lăsat pe genialul poet să moră de fome și de descurajare? De o vreme încoace, sub ochii uimiți ai opiniei publice, se practică acest comerț necinstit! Sumele strînse din vînzare servă ele oare la ridicarea v' unui monument nemuritorului artist, la popularizarea operilor lui? N'ar putea să ne răspundă d-l Al. Vlăduță care, acum cîți va ani, în «Viața» satirisa în această privință pe ilustrul nostru critic Titu Maiorescu? Opinia publică tace, presa tace, adoratorii lui Eminescu tace, și infama speculă se comite în folosul comerciantului Ilarie Chendi și a întregii bande de pirați literari. Protestăm cu energie contra acestei necinstite operațiuni mercantile și nu vom tăcea pînă la complectă satisfacere dată opiniei publice cinstite.

Speculat și după mörte ca și în viață! Sărmanul Eminescu?

Să se lîmpezească misterul! În această privință facem apel la ajutorul tinerilor literari, cari pe drept sunt revoltați de această îndrăzneală și murdară negustorie... poetică.

În n-rul viitor: În contra Canidiei vrăjitoarea, epodă de acelaș. Vor urma traduceri din Horatiu, Virgil, Pindar, Juvenal, Xenophon, Cicero etc. Numărul abonatilor mai mărindu-se, vom începe a publica în foileton, traducerea celebrei capo-d'opere a lui Ariosto, *Rolando fu-*

rioso, unul din briliantele literaturii universale.

Sperăm cu acea ocazie să mărim și formatul revistei.

Se suspendă trimiterea revistei «Ovidiu» următoarelor ziare, cari nu i-au anunțat aparițiunea în timp de 3 luni, și anume:

Adevărului, Epocii, Voinței Naționale, Secolului și Observatorului.

Reviste, ziare și cărți primite la redacție:

«Sănătatea» o publicațiune eminentă care ne onorează neamul.

«*Ilustrația Română*» demnă de laudă.

«*Revista Teatrului*» de sub direcția artistului literat I. Livescu umple un gol simțitor în lumea artelor.

«*Gazeta Artelor*» direcția Juarez Movilă.

«*Pagini Alese*» e o publicație care merită toată atențiunea; condusă de un mănunchi de talente viguroase.

«*Carmen Sylva*» apare în Iași, o recomandăm cu toată însuflețirea.

«*Revista Ideei*» primită în ultimul timp conține articole foarte interesante.

«*Gazeta Distracției*».

«*Șezătoare*» revista pentru forelor, apare în Fălțiceni.

«*Propășirea*» Piatra Neamțu.

«*Viitorul*» revistă bisericească.

«*Revista Poporului*» București.

«*Familia*» anul 39, apare în Oradia Mare.

«*Albina*» revistă enciclopedică, conține materie bogată și variată.

«*Speranța*» sub direcția d-lui N. Burlădescu-Alin, T.-Jiu.

BIBLIOGRAFI

«*Icoane din viață*» de Petru Vulcan, exemplarul 2 lei.

«*Sibarys*» de Ioan Adam, prețul 3 lei.

«*Un colț de viață*» de Ion Petrovici, prețul 2 lei.

«*Din largul lumii*» de Radu Rosetti, prețul 3 lei.

«*Din trecutul nostru*» de Cristian Țapu, prețul 20 bani.

ZIARE PRIMITE

«*Cronica*».

«*Vocăa Tutovei*» Bârlad.

«*Paloda*» Bârlad.

«*Dreptatea*» T.-Severin.

«*Liberalul*» Iași.

Cel mai bun aperitiv este

TUICA DE FLORICA

DE LA

Ion R. Kădulescu din Pitești

unul din românii noștri — care face
fala comerțului în toată
Oltenia

MAGASINUL D-lui

P. ȘAPIRA

DIN CONSTANȚA

ȘI ASORTAT CU CELE MAI MINUNATE

MARTIȘOARE

Să nu piardă nimeni ocaziunea

Tot aci se găsește obiecte admirabile din

BRANȘA BIJUTERIEI

PREȚURI MODERATE

ESACITATE

PROMPTITUDINE

ACURATEȚE

EXECUTA :

Registre de moșit
Candiei
Diplome
Cecuri
Broșuri
Teze
Acțiuni
Afize simple și
în culori
Cărți de vizită

ATELIER DE ARTE GRAFICE
ȘI
LEGĂTORIE DE CĂRȚI

Legătura execuția :

Registre, Mape
Pasparturi
Poleituri
Port-viziie
Plasașe
Incedrări
Carnele
Deposit de rame
diverse silinzi
etc. etc.

Tipografia AURORA

FRATI GRIGORIU
CONSTANȚA
STRADA TRAYAN, 26

Mare Deposit de imprimate necesare comunelor

Atelierul fiind reînnoit cu cele mai moderne caractere de la *prima fonderie de litere Deberny & Co. din Paris* și cu mașinile cele mai perfecționate de la *renomita fabrică Augsburg*, este în plăcută pozițiune a execuția tot felul de lucrări atingătoare de această branșă, cu cea mai mare *acuratețe, promptitudine și esacitate.*